

Nr 239.

Godkänd av första kammaren den 19 maj 1926.

Godkänd av andra kammaren den 19 maj 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 2 mom. 1 i förordningen den 21 juni 1922 angående postsparbanken, ävensom en i ämnet väckt motion.

(Bankoutskottets utlåtande nr 46.)

Till Konungen.

I en till riksdagen avlåten, den 5 sistlidna februari dagtecknad proposition, nr 85, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av § 2 mom. 1 i förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken.

Härigenom förordnas, att § 2 mom. 1 i förordningen den 21 juni 1922 angående postsparbanken skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

Mom. 1. Envar äger att för egen räkning eller till förmån för annan (enskild person, firma, förening eller dylikt) insätta medel i postsparbanken.

Insättning må icke ske annat än i helt krontal. En och samma persons tillgodohavande må ej ökas utöver 10,000 kronor annorledes än genom upplupen räntas läggande till kapitalet. Då, efter vad i mom. 4 stadgas, för samma person utfärdats flera motböcker, skall dock vad nyss är sagt gälla i fråga om tillgodohavandet enligt varje särskild motbok.

I samband med förevarande proposition har riksdagen till behandling förehåft en inom riksdagen väckt motion (I: 253), däri under hänvisning till ett av bank- och fondinspektionen i ärendet avgivet yttrande hemställts om avslag å propositionen.

Såsom i åberopade statsrådsprotokollet erinras, har postsparbankens huvudsakliga uppgift från början varit och är allt fortfarande att tillvarataga de små besparingarna i olika delar av landet. När postsparbanken inrättades, framhölls särskilt, att den skulle uppsamla och fruktbargöra de små besparingarna för att sedermera, då dessa vuxit till något mera avsevärt belopp, tjäna såsom mellanhand vid en fördelaktigare placering mot högre ränta än postsparbanken kunde lämna. Av förstnämnda anledning sattes inlåningsmaximum icke högre än till 1,000 kronor. Vidare skulle för att underlätta besparing även av mindre belopp än en krona sparmärken tillhandahållas m. m. Man syntes hava särskilt avsett att med anlitan av de i postsparbanken insatta medlen vinna avsättning för av staten utgivna obligationslån. Ursprungligen torde meningen aldrig hava varit, att postsparbanken skulle draga till sig några större kapital, vilket för övrigt svårligen kunde ske, då banken för placering var bunden av ganska restriktiva bestämmelser.

Efter hand hava sedermera vissa lättnader härutinnan medgivits. Med den av postsparbanken bedrivna livliga reklamverksamhet i syfte att uppmuntra särskilt det uppväxande släktet till sparsamhet har ock under de sista åren insättarnas sammanlagda behållning betydligt ökats, varmed följt en avsevärd stegring av antalet insättare. Emellertid torde klart framgå, att postsparbanken redan från början intagit och allt fortfarande intar en särställning i förhållande till sparbanker och affärsbanker, av vilka, såsom också inspektionen framhåller, med avseende å utlåningen de förra i allmänhet haft och alltjämt hava till huvudsakligt ändamål att tillgodose de mindre, lokala, fasta kreditbehoven samt de senare handelns och industriens kreditbehov. Även om, såsom redan anförts, vissa ändringar företrädesvis av kostnadshänsyn skett beträffande insättningsmaximum och medelsplacering m. m., har dock det ursprungliga syftmålet med postsparbanken fasthållits.

Vad det nu framlagda förslaget angår, kan riksdagen för sin del icke annat än instämma i vad bank- och fondinspektionen i sitt yttrande anført eller att detsamma innebär en principiell ändring av postsparbankens uppgift. Redan 1920 års postsparbankssakkunniga hade ifrågasatt en höjning av inlåningsmaximum, men dåvarande styrelsen för postsparbanken hade i sitt över de sakkunnigas betänkande avgivna yttrande ansett sig böra fästa särskild uppmärksamhet på att detta förslag enligt styrelsens mening innebure en principiell förändring i postsparbankens uppgift. Riksdagen anser i likhet med bank- och fondinspektionen, att en förändring på sätt här blivit ifrågasatt är ägnad att väcka betänkligheter. Det kan nämligen rent principiellt sett icke vara riktigt att ytterligare utvidga postsparbankens inlåningsrätt och dymedelst inrikta postsparbankens verksamhet på att uppsamla större kapitalbelopp för fast placering i densamma, då därigenom givetvis det ursprungliga ändamålet med banken icke upprätthålles. Härtill kommer en annan och måhända viktigare omständighet. En utvidgning av inlåningsrätten skulle säkerligen medföra, att kapital, som borde tjäna kreditgivningsändamål i orterna, i stället komme att från dessa överflyttas till postsparbankens centralförvaltning i huvudstaden, och givet är, att någon egentlig

utlåning utanför det centrala området icke kommer att ske. Det vill under sådana förhållanden synas uppenbart, att det lokala kreditbehovet i de orter, där insättningar skett, sålunda kommer att bliva lidande. Departementschefen har visserligen härvidlag uttalat den mening, att en direkt utlåning till enskilda i orterna mot fullgod säkerhet i jordbruks- och stadsfastigheter utan nämnvärd svårighet skulle kunna erhålla ökad omfattning utöver vad för närvarande äger rum. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida en dylik kreditgivning sammanhänger med postsparbankens uppgift och ovisst torde vara, om några verkliga fördelar därav kunna förväntas. För tillfredsställelse av detta kreditbehov stå för övrigt andra och bättre utvägar till buds.

Under åberopande av det anförda har riksdagen, som anser, att någon utvidgning av postsparbankens inlåningsrätt icke bör ske, funnit sig böra avslå Eders Kungl. Maj:ts proposition.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till ovanberörda motion, beslutit att icke bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 19 maj 1926.

Med undersåtlig vördnad.
